

Nr. dz. 1349 146

PROTOKÓŁ

ODPIS 63

Oświęcim, dnia 8 sierpnia 1946 r. Sędzia Okręgowy Sędzocy Jacek Sehn
-----, działając na zasadzie Dekretu z dnia 10 XI. 1945 r.
(Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 293) o Głównej Komisji i Okręgowych Komisjach
Badania Zbrodni niemieckich w Polsce, jako członek Głównej Komisji, prze-
słuchał w trybie art. 255 w związku z art. 107, 115 Kodeksu Postępo-
wania Karnego niżej wymienioną osobę, która zeznała co następuje:

Nazywam się Eugeniusz Hosal, ur. 19.8.1910
w Nowym Sączu, syn Karola i Agnieszki Żelaz-
ko, wyznania rzym.-kat. narodowości i przy-
należności państwowej polskiej, zamieszkały
w Oświęcimiu, Kolejowa 9/11.-----

W obozie oświęcimskim przebywałem od 14 czerwca 1940 do 20 września
1944 r. jako więzień Nr. 693. Przez cały czas pobytu w obozie pra-
cowałem w biurze budowy /B-subbüro/. Na czele tego biura stał po-
czątkowo Schlachter a następnie objął kierownictwo B-ischoff. Była
to instytucja, do której należało planowanie budowy wszystkich obiek-
tów na terenie obozu i całego Interessengebietu. Plan generalny za-
budowy tego terenu był już gotowy w r. 1941, w latach następnych zmie-
niano go wielokrotnie i w wielu szczegółach. Pna ten miał być wyko-
nany do roku 1945. według oficjalnych obliczeń w ostatecznym stanie
rozbudowy obóz miał mieć 750.000 więźniów. Plany gospodarczej
reorganizacji i przebudowy całego Interessengebietu obliczone
były na lat 10. Według tych planów tereny zajęte pod Interessen-
gebiet sięgały się od kępy na Sole pod Bielansami aż do ujścia So-
ły do Wisły pod Broszkowicami. Teren ten miał być zapleczem gospo-
darczym obozu, z którego obóz czerpał by potrzebne dla siebie pro-
dukty a z drugiej strony dawał miejsce pracy dla więźniów. W tym celu
planowano budowę dalszych fabryk, w których zatrudnieni mieli być
więźniowie. Inicjatywa budowy poszczególnych obiektów wychodziła
z komandantury obozu, skąd przez Verwaltung przechodziły do biura

budowy zamknięcia na nowe budynki. Gotowe obiekty budowlane oddawa-
ło biuro budowy administracji obozowej. Formalnie na podstawie od-
powiedniego protokołu. H^{SS} odbywał częste konferencje z kierow-
nikiem zarządu budowy Bischoff'em. Brał on również udział w kon-
ferencjach, które odbywały się w Bauleitungs, gdy przyjeżdżał na-
czelny szef urzędu gospodarczego i administracyjnego Pohl, wglądnie
szef grupy urzędowej C Kammer. Na jesieni roku 1941 postanowiono
wybudować w pobliżu obozu oświęcimskiego specjalny podzespół admi-
nistracyjny z obozem oświęcimskim obóz dla jeńców wojennych. Po-
czątkowo obóz ten powstać miał w Hajsku obok toru kolejowego dla
Brzeszcz. H^{SS} nie zgodził się na ten projekt, wobec czego obóz
ten wybudowano w Brzezince. Na wyraźne zarządzenie H^{SS} zajęto
pod obóz tereny najgorętsze, podmokłe, tak że przy rozpoczęciu prac
specjalny urząd specjalne rusztowania dla ustalenia aparatów
pomiarowych. Dla budowy tego obozu utworzona w ramach biura budow-
lanego specjalny oddział zwany Sonderbauleitung. Nowy obóz obli-
czony był pierwotnie na pomieszczenie w nim 200.000 więźniów. Wobec
zbudowania specjalnego obozu dla Budy w Monowicach, zrezygnowano
z budowy jednego odcinka obliczonego na 60.000 więźniów. Najpierw
wybudowano tę część, która później stanowiła obóz żeński. W części
tej wymurowano baraki z cegły, pochodzącej z rozbiórki domów znaj-
dujących się w pobliżu terenu tej części pod budowę obozu. Odcinek
drugi zabudowano barakami końskimi /Pferdestallbaracke Typ 260/9/.
Odcinek trzeci wybudowano tylko częściowo i pod koniec roku 1944
rozbracono. Część baraków wysłano do Gross Rosen a resztą do Kochle-
wie pod Katowicami. Plany budowy takich obiektów jak bunkry bloku
11-go oraz k-amentaria traktowane były jako plany tajne.] więźniowie
zatrudnieni w biurze budowy nie mieli do nich w zasadzie dostępu.
W niektórych wypadkach plany takich urządzeń oznaczano fałszywą naz-
wą. Tak np. oba donki wodociągowe w pobliżu Brzezinki przeobrażone
na komory gazowe, oznaczone były w planach jako suszarnie trawy
/Grasstroeknerei/. Wszystkie plany wykonane w biurze budowy prze-

chodziły przez komendanturę do grupy urzędowej C dla zatwierdzenia i przyzwolenia kredytów na budowę. Pierwsze krematorium uruchomiono w listopadzie 1940 r. Było ono czynne do wiosny roku 1945 tj. do uruchomienia krematoriów w Brzezince. Piece we wszystkich krematoriach wykonane zostały według projektów firmy Topf & Söhne w Erfurcie. Nieme czuwał osobiście nad budową i rozbiórką obozu w Brzezince, interesował się i doglądał osobiście prace przy budowie nowych krematoriów, ale także sam kontrolował prace tych krematoriów po ich uruchomieniu, sam bardzo często był przy przyjmowaniu w Brzezince transportów, które wprost z rampy szły do gazu. - - - - -
Odczytano. Na tym czytano i protokół niniejszy zakończono. - - - - -

Świadek:

/Augustus Hoel/

Protokołownia:

Sąd Okręgowy Śledczy:

/Arzetyna Szynalska/

/Jan Sehn/

oryginałem zgodny
Jan Sehn
Sędzią Okręgowy Śledczy
Jan Sehn

Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów